

Utbildningsplan

Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Optikerprogrammet, 180 högskolepoäng

Optometry Programme, 180 credits

Nivå

Grundnivå

Fastställande

Fastställd 2009-09-15.

Reviderad 2025-12-02.

Utbildningsplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet + Matematik 2a alt. Matematik 2b alt. Matematik 2c och Naturkunskap 2. Naturkunskap 2 kan ersättas av Biologi 1, Fysik 1a alt. Fysik 1b1 + 1b2 och Kemi 1.

Eller: Matematik nivå 2a eller Matematik nivå 2b eller Matematik nivå 2c, Naturkunskap 2 (kan ersättas av Biologi nivå1, Fysik nivå 1b eller Fysik nivå 1a1, Kemi nivå 1)

Programbeskrivning

Utbildningen inom Optikerprogrammet syftar till att utexaminera studenter som ska uppfylla de krav och den efterfrågan som finns inom optikeryrket i dagsläget, men också att förbereda studenten på den utveckling som sker mot en harmonisering av professionen i Europa.

Mål

Centrala examensmål enligt Högskoleförordningen

För optikerexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som optiker.

Kunskap och förståelse

För optikerexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdighet och förmåga

För optikerexamen skall studenten

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten genomföra synundersökning samt vid behov hänvisa patienten vidare till hälso- och sjukvården,
- visa förmåga att medverka vid optimetrisk rehabilitering och rehabilitering inom hälso- och sjukvården,
- visa förmåga att tillämpa sitt kunnande för att hantera olika situationer, företeelser och frågeställningar utifrån individers och grupper behov,
- visa förmåga att informera och undervisa olika grupper,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera bedömningar och vidtagna åtgärder med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För optikerexamen skall studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Tonvikten inom utbildningen ligger inom områdena optometriska undersökningsmetoder och sjukdomslära. Fokus ligger på den kliniska tillämpningen av dessa områden utifrån patientens behov och förutsättningar. Dessutom ingår utbildning om optik, kroppens och ögats uppbyggnad och funktion, optometriteknik, samt optikerns roll i samhället.

Under utbildningen träffar studenterna patienter kontinuerligt, både via utbildningens egen klinik och under Verksamhetsförlagd utbildning i en optikerbutik.

Undervisningsspråk är svenska men kurser eller delkurser inom programmet kan komma att ges på engelska. Engelsk- och svenskspråkig litteratur används.

Kurser i programmet

Samtliga kurser är obligatoriska vilket innebär att studenten kan läsa kurserna vid Linnéuniversitetet eller kan tillgodoräkna sig motsvarande kunskaper från annat lärosäte. Samtliga kurser är på grundnivå och läses i följande ordning:

År 1:

Optik för optiker 1 (7,5 hp), G1N

- Kursen introducerar de fundamentala koncepten inom geometrisk stråloptik. Studenten får lära sig om ljusets olika egenskaper och hur det beter sig vid speglar, prismor och linser, inklusive astigmatiska linser. Dessutom ingår hur vanliga optiska system och ögats brytning fungerar.

Synundersökningsmetodik 1 (15 hp)*, G1N

- Som första specifikt yrkesinriktad kurs ger Synundersökningsmetodik 1 studenten breda kunskaper om synfel, patientrelationen och journalföring. Studenterna lär sig grunderna i refraktionering och andra synundersökningsmetoder för att kunna undersöka patienters eventuella synfel.

Okulär och allmän anatomi och fysiologi 1 (7,5 hp)*, G1N

- Kursen behandlar grundläggande anatomi och fysiologi av kroppen och ögat, samt grundläggande kemi (med relevans för de processer som sker i kroppens olika organ och celler). Kursen ger studenten en inledande helhetsbild av kroppens, huvudets och ögats anatomi och fysiologi samt ögats embryonala utveckling, och ger en grund för kommande kurser som riktar sig specifikt på ögats fysiologi, farmakologi och patologi.

Synundersökningsmetodik 2 (7,5hp)*, G1F

- Kursen bygger vidare på Synundersökningsmetodik 1 och introducerar grundläggande mätning av samsyn samt andra mätmetoder såsom mätning av ögats tryck och undersökning av ögonbotten genom oftalmoskopi.

Optik för optiker 2 (7,5 hp)*, G1F

- Optik för optiker 2 är en vidareutveckling av Optik för optiker 1 med fokus på fysikalisk optik samt fotometri, aberrationer och deras påverkan på bildkvalitet.

Okulär och allmän anatomi och fysiologi 2 (7,5 hp)*, G1F

- Del 2 behandlar djupare de fysiologiska processer som sker i kroppen. Kursen ger studenten en helhetsbild på ämnet inför de kurserna som riktar sig specifikt på okulär farmakologi och okulära sjukdomstillstånd. Kursen är en fördjupning av Okulär och allmän anatomi och fysiologi del 1, dock med fokus på fysiologi. Ögats fysiologi ligger till grund för stoffet i kursen, men täcker även hur synprocessen är beroende av att alla system fungerar i synergi med varandra.

Optometriteknik (7,5 hp)*, G1F

- Delkurs 1 (Butik- och produktkunskap) syftar till att ge studenten färdigheter att utföra glasögonreparationer samt anpassa glasögonbågar till en patient. Kursens karaktär är huvudsakligen praktisk och ger studenten möjligheten att lära sig hur man handskas med olika båg- och glasmaterial. Vidare lär sig studenten hur styrkor i glasögonglas mäts samt de kvalitets- och toleranskrav som ställs på inslipade glasögon. Stort fokus ligger på att få en god kunskap av de produkter som används i en optikerverksamhet.
- Delkurs 2 (Intro till kontaktlinser) ger en överblick på vad kontaktlinser är, hur de används, hanteras och påverkar ögat.
- I delkurs 3 (Verksamhetsförlagd utbildning i butik) kommer studenten under en vecka delta i det dagliga butiks- och verkstadsarbetet hos en optiker. Syftet är att utveckla studentens färdigheter i patientbemötande, butiks- och verkstadsarbete, samt ge denne möjlighet att närvara vid kontaktlinsrelaterade moment.

År 2:

Optimetriska undersökningsmetoder 1 (9 hp)*, G1F

- Kursen introducerar ytterligare undersökningstekniker, samt förfinar de undersökningsmetoder som introducerats under Synundersökningsmetodik 1 och 2. Kursen behandlar bland annat mätning och analys av samsynsproblem och fundusfotografering. Vidare får studenten utbildning i biomikroskopering samt hur det används för bedömning av ögats främre segment.

Visuell perception (4,5 hp)*, G1F

- Kursen ger en introduktion till hur ögat och hjärnan bearbetar bilden som avbildas på näthinnan. Bland annat lär studenten sig om hur vi uppfattar form, färg, djup och rörelse.

Ögat och synen genom livet (4,5 hp)*, G1F

- Denna kurs behandlar hur ögat och synen utvecklas och förändras genom livet. Fokus ligger på att studenten ska få en helhetsbild, allt från den normala tidiga synutvecklingen till det åldrande ögats utmaningar. Kursen ges med syfte att hjälpa studenten att sätta sig in i och skapa förståelse för en patients öga och syn.

Optimetrisk klinik 1 (3 hp)*, G1F

- Denna kurs är den första av tre kliniska kurser där studenten undersöker patienter under handledning av lärare. Som en del ingår träning inom HLR då senare kurser ger en överblick kring och behandlar användandet av diagnostiska läkemedel.

Okulär och allmän patologi 1 (9 hp)*, G1F

- De vanligaste sjukdomarna som påverkar ögat presenteras i denna kurs. Vidare lär sig studenten om mikroorganismer som kan orsaka ögoninfektioner. Hur kroppen försvarar sig mot dessa, samt hur man utformar en remiss för att hänvisa vidare inom ögonsjukvården.

VFU i optometri 1 (7,5 hp)*, G1F

- Studenten kommer i denna verksamhetsbaserade kurs att delta i det dagliga arbetet hos en optiker under fem veckors tid. Syftet är att utveckla studentens färdigheter i patientbemötande, fullständiga synundersökningar samt ge denne möjlighet att närvara vid kontaktlinsrelaterade moment.

Optimetriska undersökningsmetoder 2 (7,5 hp)*, G1F

- Denna fjärde optometrikurs knyter ihop kunskaperna som student lärt sig under de två tidigare åren. Syftet är att studenten skall se sambandet mellan undersökningsresultaten och därefter kunna planera patientvården och ordinera synhjälpmedel.

Klinisk kemi och farmakologi (7,5 hp)*, G1F

- Denna kurs ger studenten grundläggande kunskaper i fysiologisk och klinisk kemi som behövs för att förstå hur medicintekniska produkter samt läkemedel som används inom optometri och oftalmologi interagerar med kroppen. Kursen fokuserar främst på hur farmakologiska preparat absorberas, verkar, sedan elimineras från ögat och kroppen samt biverkningar som dessa kan ge.

Kontaktlinser 1 (7,5 hp)*, G2F

- Kursen behandlar de mjuka kontaktlinser som används på den svenska marknaden och hur dessa tillpassas. Vidare ingår materialkunskap och hur kontaktlinser generellt är uppbyggda. Studenten får också fördjupad kunskap kring hantering av kontaktlinser, olika skötselprodukter samt hygienrutiner vid kontaktlinshantering för ett patientsäkert kontaktlinsanvändande.

År 3:

VFU i optometri 2 (5 hp)*, G2F

- Studenten kommer under denna verksamhetsbaserade kurs att delta i det dagliga

arbetet hos en optiker under fyra veckors tid. Syftet är att ytterligare utveckla studentens färdigheter i patientbemötande, fullständiga synundersökningar samt ge denne möjlighet att närvara vid kontaktlinsrelaterade moment.

Optimetrisk klinik 2 (4 hp)*, G2F

- Denna kurs är den andra av tre kliniska kurser som ger studenten möjlighet att undersöka patienter under handledning av lärare.

Kontaktlinser 2 (7,5 hp)*, G2F

- Kursen bygger vidare på Kontaktlinser 1, men med utökat fokus på tillpassning av mjuka och formfasta specialkontaktlinser, samt för vilka tillstånd dessa är indikerade.

Okulär och allmän patologi 2 (9 hp)*, G2F

- I denna kurs går studenten djupare in på de sjukdomar och tillstånd som påverkar ögat och även mer ovanliga tillstånd diskuteras. Fokus ligger även på avancerade oftalmiska undersökningsmetoder såsom OCT- och fundusundersökning, perimetri samt tolkning av dessa. Studenten fördjupar sig inom skrivning och hantering av remisser.

Statistik och vetenskapsmetodik (4,5 hp), G1F

- Kursen syftar till att förbereda studenten inför examensarbetet. Stoffet utgörs av grundläggande statistiska begrepp, studiedesign, samt hypotesprövning. Kursen innehåller även granskning av vetenskapliga artiklar och statistisk analys med hjälp av datorprogram.

Examensarbete i Optometri (15 hp)*, G2E

- Denna kurs ger studenten möjligheten att fördjupa sig inom ett optometrirelaterat område i samråd med en handledare. Syftet är att studenten självständigt skall kunna söka vetenskaplig information, planera och utföra en vetenskaplig undersökning samt analysera och redovisa resultaten både skriftligt och muntligt.

Optimetrisk klinik 3 (4,5 hp)*, G2F

- Denna kurs är den tredje och sista kliniska kursen som ger studenten möjlighet att undersöka patienter under handledning av lärare.

Synergonomi och arbetsplatsoptometri (6 hp)*, G2F

- Studenten får lära sig hur man genomför en arbetsplatsundersökning med fokus på den visuella arbetsmiljön. Lagstiftning kring arbetsmiljön och arbete vid bildskärm, samt hur förutsättningar kan förbättras för den enskilde anställda

spelar en central roll i kursen.

Metodik och hantering vid synnedsättning (4,5 hp)*, G2F

- Denna kurs ger en introduktion till olika synnedsättningar, samtrekommenderade undersökningsmetoder som kan tillämpas på patienter med nedsatt syn.. Vidare får studenten en förståelse för hur patientgruppen tas om hand i samhället samt de hjälpmedel och kompensatoriska tekniker som kan vara av vikt i en habiliterings- eller rehabiliteringsprocess.

* anger att kursen ingår i huvudområdet Optometri.

Samhällsrelevans

I programmet ingår verksamhetsförlagd utbildning vid ett flertal tillfällen. Första gången är under kursen Optometriteknik där en veckas praktik i optikerbutik ingår. Under Verksamhetsförlagd utbildning i optometri 1 (VFU) ingår fem veckors praktik hos optiker och under Verksamhetsförlagd utbildning i optometri 2 (VFU) ingår fyra veckors praktik.

I programmet ingår även patientmottagning i utbildningens egen klinik. Därtill ingår besök av leverantörer och optikerföretag vid utbildningen samt möjlighet att delta vid olika optikerorganisationers årliga sammankomster.

Internationalisering

Eftersom utvecklingen i många europeiska länder går mot utökade rättigheter för den legitimerade optikern är utbildningen delvis anpassad för detta så att studentens rörlighet inom Europa stimuleras. Föreläsare från andra länder förekommer under utbildningen, dels genom Erasmus lärarutbyte och dels genom en bred internationell rekrytering av lektorer. Studenterna ges möjlighet att knyta kontakter med utländska utbildnings- och forskarmiljöer och ta del av aktuell nationell och internationell forskning. Internationellt studiematerial används i utbildningen.

Examensarbetet kan utföras utomlands efter samråd med handledare och programansvarig.

Hållbar samhällsutveckling

Under utbildningen tränas studenterna att arbeta på ett sätt som gynnar hållbar utveckling genom återvinning och minskad resursanvändning. Bland annat får studenterna möjlighet att delta i projekt där gamla glasögon insamlas, sorteras, mäts upp och sedan distribueras till behövande i utvecklingsländer. Studenterna utför uppmätning och sortering av glasögon på plats vid lärosätet. Ett begränsat antal studenter har även möjlighet att i samband med examensarbetet följa med på projektets hjälpresor utomlands.

Att vara verksam som optiker innebär arbete i en miljö där både samarbete med personer och vård av patienter av till exempel olika nationalitet, kön och religion är viktigt. Mångfaldsperspektivet är därför centralt genom hela utbildningen.

Undervisningen bygger på att motverka diskriminering och har ett etiskt förhållningssätt som bygger på en humanistisk grundsyn och bedrivs utan åtskillnad av nationalitet, hudfärg, kön, ålder, språk, religion, politisk åskådning, sexuell läggning, social ställning eller tillstånd av ohälsa.

Studenterna ges möjlighet att delta i workshops anordnade av externa aktörer som

syftar till att ge studenten ett breddat kunskapsperspektiv och entreprenöriellt förhållningssätt.

Kvalitetsutveckling

Programmet leds av programansvarig med övergripande ansvar för utbildningens kvalitet.

Utvärdering av programmet sker genom studenters och lärares utvärdering av varje genomförd kurs när den avslutats. Kursvärderingarna sammanställs enligt fastlagda riktlinjer. Både framförda synpunkter och eventuella förändringar meddelas enligt fastlagda riktlinjer vid nästa kurstillfälle.

Utbildningen har en programkommitté bestående av programansvarig, examinatorer/kursansvariga och studenter från programmet med huvudfunktion att säkerställa kvalitet och utveckling av programmet och dess kurser.

Programkommittén sammanträder minst en gång per termin.

För strategisk utveckling finns ett programråd sammansatt av externa ledamöter, lärarrepresentanter, programansvarig samt studentrepresentanter. Programrådets uppgift är att säkerställa att programmet håller en hög nationell och internationell nivå och uppfyller förväntningar på dagens och morgondagens arbetsmarknad samt förbereder för avancerad utbildning och forskarutbildning. Programrådet sammanträder minst en gång per år.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar på examen som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. De som fullföljt Optikerprogrammet 180 hp kan erhålla optikerexamen (*Degree of Bachelor of Science in Optometry*).

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Utöver optikerexamen kan studenten även ansöka om filosofie kandidatexamen, huvudområde: Optometri (*Degree of Bachelor of Science, Main field of study: Optometry*).

Verksamhetsförlagd utbildning kan förläggas utanför utbildningsorten vilket kan medföra extra kostnader för studenten.

När optikerexamen erhållits kan studenten ansöka om legitimation som optiker från Socialstyrelsen.